

Udskriftsdato: 19. december 2025

BEK nr 1457 af 11/12/2017 (Historisk)

Bekendtgørelse om kontributionsprincippet

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Erhvervsmin.,
Finanstilsynet, j.nr.152-0006

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 1403 af 05/12/2024

Bekendtgørelse om kontributionsprincippet

I medfør af § 20, stk. 3, § 21, stk. 6, § 108, stk. 7, og § 373, stk. 4, i lov om finansiel virksomhed, jf. lovbekendtgørelse nr. 1140 af 26. september 2017, fastsættes:

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Denne bekendtgørelse finder anvendelse på livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser, som udøver livsforsikringsvirksomhed. Bekendtgørelsen finder anvendelse, hvis forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne er berettigede til bonus, og det ikke er aftalt, at det realiserede resultat, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, beregnes og fordeles efter en anden nærmere angiven metode.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte virksomheder benævnes herefter livsforsikringsselskaber.

Stk. 3. I denne bekendtgørelse forstås retrospektive hensættelser, kollektivt bonuspotentiale, individuelle bonuspotentialer, akkumuleret værdiregulering og fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringsskontrakter i overensstemmelse med bilag 1 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Realiseret resultat

§ 2. Ved realiseret resultat, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, forstås regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat, reguleret i overensstemmelse med stk. 2-7, og opgjort i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 2. Regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat reguleres for følgende poster, jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser:

- 1) Overført investeringsafkast.
- 2) Pensionsafkastskat.
- 3) Tilskrivning af bonus.
- 4) Ændringer i kollektivt bonuspotentiale og særlige bonushensættelser (type B).
- 5) Ændringer i individuelt bonuspotentiale, som er foretaget i medfør af § 6, stk. 6, § 8, stk. 2, eller § 9, stk. 1.
- 6) Ændringer i fortjenstmargen, der er foretaget i medfør af § 6, stk. 6, § 8, stk. 2 eller § 9, stk. 1.

Stk. 3. Resultatet efter stk. 1 og 2 reguleres endvidere for følgende poster, som i henhold til § 83, stk. 2, i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser er indregnet i anden totalindkomst:

- 1) Stigninger i en domicilejendoms omvurderede værdi og tilbageførsler af sådanne stigninger.
- 2) Valutakursforskelle, der er fremkommet ved omregning af transaktioner og balanceposter, herunder goodwill, i en enhed med en funktionel valuta, der afviger fra præsentrationsvalutaen.
- 3) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker udsving i størrelsen af fremtidige betalingsstrømme.
- 4) Ændringer i værdien af sikringsinstrumenter, der afdækker valutakursrisikoen på en investering i en udenlandsk enhed.
- 5) Ændringer, der er en følge af genmåling af nettopensionsforpligtelsers størrelse.

Stk. 4. Regnskabsperiodens forsikringstekniske resultat reguleres endvidere for virkningen af ændringer af metode for indregning, grundlag for måling eller præsentrationsvaluta og for virkningen af rettelse af væsentlige regnskabsmæssige fejl, som er indregnet i tidligere regnskabsperioder i overensstemmelse med §§ 84 og 86 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 5. Regulering af det forsikringstekniske resultat i medfør af stk. 3 foretages både på det tidspunkt, hvor posterne indregnes i anden totalindkomst, og på det efterfølgende tidspunkt, hvor de måtte blive indregnet i resultatopgørelsen.

Stk. 6. Den del af posterne i det forsikringstekniske resultat, der ikke vedrører de af bekendtgørelsen omfattede forsikringer og de forsikringer, hvor det er aftalt, at det realiserede resultat beregnes efter en nærmere angiven metode, medregnes ikke i beregningen af det realiserede resultat.

Stk. 7. I det omfang livsforsikringsselskabets beholdning af aktiver er opdelt, således at resultatet af investeringsvirksomheden vedrørende bestemte dele af beholdningen af aktiver skal tildeles bestemte dele af forsikringsbestanden eller egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), foretages fordelingerne efter §§ 3-9 i overensstemmelse hermed.

Opdeling af bestanden i grupper

§ 3. Bestanden af forsikringer opdeles i grupper for hvert af elementerne rente, risiko og omkostninger.

Stk. 2. Til hver gruppe hører ufordelte midler. Ved ufordelte midler hørende til en risiko- eller omkostningsgruppe forstås gruppens kollektive bonuspotentiale og fortjenstmargen. Ved ufordelte midler hørende til en rentegruppe forstås gruppens kollektive bonuspotentiale og gruppens akkumulerede værdiregulering herunder fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser hørende til gruppen.

Stk. 3. En forsikring kan være med i en eller flere risiko- og omkostningsgrupper, men kun én rentegruppe.

Stk. 4. Opdelingen i grupper for henholdsvis rente, risiko og omkostninger skal føre til, at de forsikringer eller forsikringsdele, der indgår i en given gruppe, har karakteristika, der efter objektive kriterier sikrer homogenitet med hensyn til det element, som definerer gruppen, jf. dog stk. 5, 8 og 9. Opdeling i rentegrupper skal foretages efter oprindelig tegningsgrundlagsrente eller vægtet grundlagsrente. Den vægtede grundlagsrente for en forsikring tegnet med flere grundlagsrenter beregnes som et vægtet gennemsnit baseret på de retrospektive hensættelser på de enkelte grundlagsrenter.

Stk. 5. Kravet om homogenitet kan fraviges, såfremt en anden gruppeopdeling følger af kollektiv overenskomst. Livsforsikringsselskabet skal i så fald oplyse de berørte forsikringstagere herom, jf. bekendtgørelse om information om livsforsikringsaftaler.

Stk. 6. Opdelingen i grupper skal anmeldes til Finanstilsynet. Anmeldelsen af gruppeopdelingen skal indeholde følgende:

- 1) En beskrivelse af de anvendte objektive opdelingskriterier.
- 2) Dokumentation for gruppernes homogenitet.
- 3) En redegørelse for fordelingen af ufordelte midler til grupperne.
- 4) En redegørelse for rimeligheden af fordelingen af de ufordelte midler til grupperne.

Stk. 7. Spændet mellem højeste og laveste vægtede grundlagsrente på forsikringerne i en rentegruppe kan højest være 1 pct.-point, jf. dog stk. 8.

Stk. 8. Såfremt en rentegruppe i et regnskabsår indeholder forsikringer, hvor spændet mellem højeste og laveste vægtede grundlagsrente er højere end 1 pct.-point, skal der i aktuarens beretning for det pågældende regnskabsår redegøres for, om afvigelsen medfører, at der sker omfordelinger af betydelig økonomisk størrelse ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne. Såfremt afvigelsen medfører omfordeling af betydelig økonomisk størrelse, skal der foretages en tilpasning af gruppeopdelingen.

Stk. 9. Såfremt en risiko- eller omkostningsgruppe indeholder forsikringer, der indebærer, at de anmeldte homogenitetskrav ikke er overholdt, skal der i aktuarens beretning for det pågældende regnskabsår redegøres for, om afvigelsen medfører, at der sker omfordelinger af betydelig økonomisk størrelse ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne. Såfremt afvigelsen medfører omfordeling af betydelig økonomisk størrelse, skal der foretages en tilpasning af gruppeopdelingen.

Stk. 10. Såfremt opdelingen i grupper ændres, skal den ændrede gruppeopdeling anmeldes til Finanstilsynet, herunder den ændrede fordeling af fortjenstmargen, de kollektive bonuspotentialer og de akkumulerede værdireguleringer hørende til grupperne, jf. § 20, stk. 1, 2. pkt., i lov om finansiel virksomhed. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen af kollektivt bonuspotentiale og akkumuleret værdiregulering til grupperne.

Stk. 11. Såfremt forsikringer flyttes fra en gruppe til en anden gruppe, skal regler herfor anmeldes til Finanstilsynet.

Kontributionsprincippet

§ 4. På baggrund af det efter § 2 beregnede realiserede resultat skal der foretages en beregning af den del af det realiserede resultat, der tilfalder grupperne i overensstemmelse med det beregningsmæssige kontributionsprincip, jf. § 6. Denne del af det realiserede resultat tilføres hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter og fordeles efter det fordelingsmæssige kontributionsprincip, jf. § 7. Er det realiserede resultat negativt, kan hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter fraføres denne del i det omfang, dette er muligt, jf. § 8.

§ 5. Etableringsomkostninger samt løbende omkostninger skal både ved det beregningsmæssige kontributionsprincip og det fordelingsmæssige kontributionsprincip fordeles efter bekendtgørelse om betaling af visse omkostninger for livsforsikringsvirksomhed.

Det beregningsmæssige kontributionsprincip

Fordeling af realiseret resultat mellem grupper og egenkapital

§ 6. Den del af det realiserede resultat, der tilfalder den enkelte gruppe, skal beregnes således, at gruppen tildeles en andel heraf, som er rimelig i forhold til, hvorledes gruppen har bidraget til dette resultat, jf. § 21, stk. 2, i lov om finansiel virksomhed. Reglerne for fordelingen mellem grupperne skal anmeldes til Finanstilsynet forud for regnskabsåret. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen.

Stk. 2. Livsforsikringsselskabet skal i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed, anmelde regler til Finanstilsynet for beregning af den del af gruppernes realiserede resultater, der tilfalder egenkapitalen. Afkast af særlige bonushensættelser (type B) behandles ligesom egenkapital.

Stk. 3. Livsforsikringsselskabet skal ved anmeldelse efter stk. 2, angive egenkapitalens og særlige bonushensættelsers (type B) andel af det realiserede resultat, som relaterer sig til forrentning af egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B).

Stk. 4. Livsforsikringsselskabet skal anmelde betaling til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) fra de enkelte grupper, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 5. Ved anmeldelse efter stk. 4, skal livsforsikringsselskabet redegøre for, at størrelsen af den anmeldte betaling fra de enkelte grupper er rimelig, og at homogene forsikringer behandles ens.

Stk. 6. Livsforsikringsselskabet kan indhente betalinger efter stk. 4 i de enkelte gruppers kollektive bonuspotentiale og i fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser. Hvis det kollektive bonuspotentiale og fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser, ikke er tilstrækkeligt i en rentegruppe, kan livsforsikringsselskabet indhente kundernes betaling til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) i gruppens individuelle bonuspotentialer samt fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser ved at nedskrive de individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser ved brug af negativ depotrente eller anden tilsvarende metode.

Stk. 7. Har livsforsikringsselskabet benyttet egenkapitalens midler eller særlige bonushensættelser (type B) til at dække udlæg for de enkelte grupper i regnskabsåret, skal livsforsikringsselskabet i henhold til § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed det efterfølgende regnskabsår anmelde det beløb, der kan

overføres fra de enkelte grupper. Anmeldelse skal ske senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Stk. 8. Udlæg fra egenkapitalen eller særlige bonushensættelser (type B) overføres i det efterfølgende regnskabsår fra gruppernes kollektive bonuspotentiale og fra fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser. Midlerne overføres, efter at der er indhentet anden andel til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 6. Der kan maksimalt i et regnskabsår overføres et beløb fra gruppen svarende til gruppens kollektive bonuspotentiale og fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser, efter indhentning af anden andel til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 6. Såfremt egenkapitalens og særlige bonushensættelsers (type B) tilgodehavender i gruppen fortsat overstiger gruppens resterende kollektive bonuspotentiale og fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser, kan tilgodehavender alene overføres fra gruppens fremtidige kollektive bonuspotentiale og fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser ved anmeldelse herom i det efterfølgende regnskabsår, jf. stk. 7.

Stk. 9. Anmelder livsforsikringsselskabet til Finanstilsynet, at det vil overføre et mindre beløb fra gruppernes kollektive bonuspotentiale end udlæggene for grupperne til livsforsikringsselskabet, jf. stk. 7, bortfalder retten til senere at overføre det fulde udlæg.

Stk. 10. Ved beregningen af andelen af det realiserede resultat til grupperne henholdsvis egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) skal der tages hensyn til følgende:

- 1) Den tilførsel til hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, der allerede er foretaget i perioden som følge af de antagelser med hensyn til rente, risiko og omkostninger, der er indeholdt i grundlaget for beregning af præmierne.
- 2) Den regulering af egenkapitalen, som er foretaget i henhold til § 2, stk. 3.
- 3) Den del af reguleringen i henhold til § 2, stk. 3, der er overført til hensættelser for forsikrings- og investeringskontrakter, jf. § 83, stk. 2, i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser.

Stk. 11. Ud over hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne, må der ikke ske omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i den enkelte gruppe i forbindelse med tilbageførsel af udlæg til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) og ved indhentning i regnskabsåret af betalinger efter stk. 4 i forhold til de enkelte grupper, jf. stk. 6, 8 og 9.

Stk. 12. Summen af udlæg til dækning af tab i de grupper, hvor virksomheden via anmeldelse er berettiget til at rette op i kommende regnskabsårs fordeling ved at tilbageføre udlæggene til egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), indtjener ingen forrentning.

Det fordelingsmæssige kontributionsprincip

Fordeling af realiseret resultat inden for grupper

§ 7. En gruppes kollektive bonuspotentiale kan, bortset fra anvendelse efter § 6, kun udloddes til forsikringer i gruppen.

Stk. 2. Fordelingen af midler til den enkelte forsikring skal afspejle, hvorledes forsikringen har bidraget til gruppens realiserede resultater. Regler for fordelingen skal anmeldes til Finanstilsynet forud for regnskabsåret. Anmeldelsen skal indeholde en redegørelse for rimeligheden af fordelingen.

Stk. 3. Det fordelingsmæssige kontributionsprincip skal være opfyldt over en årrække, idet fordelingen i det enkelte regnskabsår skal foretages under fornødent hensyn til de tidligere regnskabsårs fordeling samt de kommende regnskabsårs tilsigtede fordeling af bonus til de enkelte forsikringer i en gruppe. Der må ikke ske en omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i en gruppe, herunder mellem generationer ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 4. Beregning og ændring af fortjenstmargen må ikke medføre en omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i en gruppe ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 5. Fordelingen til forsikringerne i en gruppe kan foretages i løbet af regnskabsåret på baggrund af regnskabsårets forventede realiserede resultat og kollektivt bonuspotentiale for gruppen. I henhold til § 20, stk. 1, nr. 3, i lov om finansiel virksomhed skal livsforsikringsselskabet i så fald anmelde regler til Finanstilsynet for, hvordan livsforsikringsselskabet vil forholde sig, hvis der er tildelt en andel af det realiserede resultat til forsikringerne i en gruppe, der overstiger, hvad gruppens realiserede resultat giver anledning til.

Negativt realiseret resultat efter bonus

§ 8. Hvis en omkostnings- eller risikogrupper realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale, kan fortjenstmargen hørende til gruppen anvendes. Yderligere tab skal dækkes af egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B).

Stk. 2. Hvis en rentegrupper realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes af gruppens kollektive bonuspotentiale samt fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser, kan gruppens individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser anvendes. Yderligere tab skal dækkes af egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B).

Stk. 3. Den ansvarshavende aktuar skal straks indberette til Finanstilsynet, jf. § 75, stk. 3, og § 108, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed, hvis en omkostnings- eller risikogrupper realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes i overensstemmelse med kontributionsprincippet ved anvendelse af gruppens kollektive bonuspotentiale, gruppens fortjenstmargen eller ved anvendelse af livsforsikringsselskabets egenkapital og særlige bonushensættelser (type B), samtidig med at livsforsikringsselskabet overholder solvenskapitalkravet for gruppe 1-forsikringsselskaber efter § 126 c i lov om finansiel virksomhed og det individuelle solvensbehov for gruppe 2-forsikringsselskaber i § 126 i lov om finansiel virksomhed.

Stk. 4. Den ansvarshavende aktuar skal straks indberette til Finanstilsynet, jf. § 75, stk. 3, og § 108, stk. 5, i lov om finansiel virksomhed, hvis en rentegrupper realiserede resultat efter bonus er negativt, og hvis dette resultat ikke kan dækkes i overensstemmelse med kontributionsprincippet ved anvendelse af gruppens kollektive bonuspotentiale, gruppens fortjenstmargen, der ikke er indeholdt i retrospektive hensættelser, gruppens individuelle bonuspotentialer, gruppens fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser eller ved anvendelse af livsforsikringsselskabets egenkapital og særlige bonushensættelser (type B), samtidig med, at livsforsikringsselskabet overholder solvenskapitalkravet for gruppe 1-forsikringsselskaber i § 126 c i lov om finansiel virksomhed og det individuelle solvensbehov for gruppe 2-forsikringsselskaber i § 126 i lov om finansiel virksomhed.

Genetablering af individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser for rentegrupper

§ 9. Har det som anført i § 8, stk. 2, været nødvendigt at anvende individuelle bonuspotentialer eller fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser for forsikringerne i en rentegruppe, skal et efterfølgende positivt realiseret resultat til rentegruppen anvendes til genetablering af individuelle bonuspotentialer eller fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser, hørende til rentegruppens forsikringer, før der kan ske anden anvendelse, dog bortset fra anvendelse efter § 6, stk. 6-8.

Stk. 2. Ved genetablering af individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser, jf. stk. 1, må der ikke ske omfordeling af betydelig økonomisk størrelse mellem forsikringerne i den enkelte gruppe ud over, hvad der følger af de risikodækninger, der indgår i forsikringerne.

Stk. 3. Livsforsikringsselskaber, der har anvendt individuelle bonuspotentialer og fortjenstmargen indeholdt i retrospektive hensættelser, jf. § 8, stk. 2, kan, uanset stk. 1, fordele rentebonus i en rentegruppe i løbet af regnskabsåret, jf. § 7, stk. 5, hvis livsforsikringsselskabets solvensdækning målt i forhold til det opgjorte solvenskapitalkrav forud for regnskabsårets begyndelse overstiger 150 pct.

Beskatning

§ 10. De i §§ 2-9 anførte beregninger af realiseret resultat og bidrag hertil foretages før beskatning, herunder selskabsskat og pensionsafkastbeskatning. Beskatningen fordeles efterfølgende på de relevante andele.

Straffebestemmelser

§ 11. Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af § 2, stk. 2-7, § 3, stk. 1, og stk. 3-11, § 4, 1. og 2. pkt., § 5, § 6, stk. 2-5, 7, 8 og 10-12, § 7, stk. 1-4 og stk. 5, 2. pkt., § 8, stk. 1, 2. pkt., stk. 2, 2.pkt., stk. 3 og 4, § 9, stk. 1 og 2, § 10 og § 13, stk. 1 og 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 12. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2018 og finder første gang anvendelse på årsrapporter godkendt i 2018.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1643 af 14. december 2016 om kontributionsprincippet ophæves.

§ 13. Har egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) på grund af utilstrækkeligt realiseret resultat før 1. januar 2016 fået en mindre del af de realiserede resultater, end de hidtil anmeldte regler tilsiger, og har livsforsikringsselskabet været berettiget til at rette op herpå i kommende regnskabsårs fordeling indtil 31. december 2015, skal det udestående beløb nedskrives eller indhentes over fem regnskabsår fra 1. januar 2016. Beløbet nedskrives eller indhentes med mindst en femtedel af det oprindelige beløb hvert regnskabsår.

Stk. 2. Har egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) tidligere fået en mindre del af de realiserede resultater, end den kunne tilkomme efter stk. 1, kan egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B) tilføres den manglende forskel eller en del heraf fra det realiserede resultat, såfremt denne sammen med den andel, der tildeles egenkapitalen og særlige bonushensættelser (type B), jf. § 6, stk. 3, og de beløb, der fordeles til gruppen i overensstemmelse med § 6, stk. 1, kan rummes i et positivt realiseret resultat til gruppen for regnskabsåret, jf. dog § 9.

Stk. 3. Livsforsikringsselskabet skal til Finanstilsynet årligt anmelde det samlede beløb, der nedskrives eller indhentes i de efterfølgende fem regnskabsår, jf. stk. 1, senest otte dage efter, at bestyrelsen har godkendt årsregnskabet.

Finanstilsynet, den 11. december 2017

JESPER BERG

/ Per Plougmand Bærtelsen